

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΠΕΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ, ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ, ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟ & ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΛ. ΚΑΤΝΙΚΑΡΕΑΣ 3
Β. ΠΑΤΩΜΑ ΑΡ. ΔΩΜ. 19

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΡΑΝΑΙΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Α. - ΑΡΙΘ. 2 - ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 400
ΑΘΗΝΑΙ, ΣΑΒΒΑΤΟ 19 ΙΟΥΝΙΟΥ 1943

ΛΙΓΟΛΟΓΑ

Το πρώτο μας φύλλο είχε πολλές αδυναμίες. Αυτό είμαστε υποχρεωμένοι να το διορθώσουμε. Ωστόσο όμως η υποδοχή των φιλοτέχνων ήταν αρκετά θερμή, πράγμα που δείχνει πως υπήρχε κάποιο κενό που έπρεπε να πληρωθεί. Πιθανόν να μὴν ανταποκριθήκαμε στις προσδοκίες τους, τὰ δείγματα όμως στοργής και ενδιαφέροντος και τῶν ειλικρινῶν ὑποδείξεων τους δημιουργοῦν γιὰ μᾶς τὴν ὑποχρέωση νὰ φανοῦμε συνεπείς στὴ σοβαρότητα τῆς προσπάθειας πὺ ἀναλάβαμε. Τὸ ἐγχείρημά μας σήμερα εἶνε δύσκολο καὶ τολμηρό. Ἐχομε ὅμως εὐνοϊκὲς συνθήκες. Στὸν τόπο μας ἐκδηλώνεται καθημερινὰ ἔντονωτερη ἢ ὀριμότητα γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων τῆς τέχνης γενικά. Οἱ πνευματικὲς κορυφὲς τῆς πατρίδας μας ἀποκαθιστοῦν στενὴ ἐπαφὴ μὲ τὴ μάζα τοῦ λαοῦ μας καὶ ἀναλαβαίνουν πρόθυμα καὶ θαρρετὰ τὸ ρόλο τοῦ πνευματικοῦ καθοδηγητῆ. Ἀπ' αὐτὴν τὴ διάχυτη ἀτμόσφαιρα πνευματικότητας καὶ ἀπ' τὴ συνειδητὴ καὶ θελημένη ἀνάληψη τοῦ ἔργου τῆς μορφοποίησής τῆς ἀπ' τὶς διανοητικὲς ἀξίες τοῦ τόπου μας. πολλὰ πρέπει νὰ περιμένουμε. Ἐμεῖς ἀπ' τὴν πλευρὰ μας διαθέτουμε τὴν πίστη καὶ τὸν ἐνθουσιασμό. Τὴν πείρα καὶ τὴν γνώση, πιστεύουμε, δὲν θὰ μᾶς τὴν ἀρνηθοῦν ἐκεῖνοι πὺ τὴν ἔχουν. Ἡ ὀδοιπορία πὺ ἀναλάβαμε εἶνε δύσκολη, ἀλλὰ ἐλπίζουμε πὺς θάχομε σταθεροὺς καὶ πολὺτιμους συμπαρασάτες.

ΑΜΕΡΟΛΗΠΤΑ

Μεγάλος καθὺς ἄναψε ἀπ' ἀφορμὴ μίαν κατηγορίαν πὺ ἔκαμε γνωστὸς μὲς λογοτέχνης, δημοσιογράφος καὶ ἀκαδημαϊκὸς κατὰ γινωστὸ ἑπίσημο καλλιτέχνη, πὺς σὲ μίαν τὸν ἐργασία ἐμμύθη ἄλλον συνάδελφόν του.

Σὲ καμιά περίπτωση δὲν πρόκειται γιὰ δουλικὴν ἀπομίμηση. Ἀλλιῶς τόσα εἶνε τὰ κοινὰ σ' ὅλα τὰ ἔργα, πὺ οὔτε ὁ "Ομῆρος οὔτε ὁ Αἰσχύλος δὲ θὰ γλύτωναν ἀπ' αὐτὴν τὴν κατηγορία. Ὡστόσο οἱ καλλιτεχνικὲς διαμάχες εἶνε πάντα δείγμα ζωτικότητας καὶ κάποιας ἀντίδρασης τοῦ γερῶ ὀργανισμοῦ, δηλαδὴ φυσιολογικῆς ἀντίδρασης.

Καλὸ θάτανε, μίαν κ' ὁ Ραδιοφωνικὸς μὲς σταθμὸς, συνεχῶς πλουτίζει τὴν ὄρα τοῦ παιδιοῦ νὰ ἐφοδιαστοῦνε μὲ πέντε τετρα καὶ συστάια, ἔτσι πὺ καὶ τῶν παιδιῶν, διὰ νὰ χαίρονται καὶ νὰ μορφώνονται. Τὸ θέτομο ὑπ' ὄψει τοῦ κ. ὀπουργοῦ τῆς Παιδείας.

Ἡ ἐπιτυχία τῶν διαλέξεων, μὲς γεννὰ εἰ τὸ ἐρώτημα: Ὁδύρεπε νὰ ἐπιρραζοῦνται οἱ ὀμιλητὲς ἀπὸ πολλὲς φιλίες καὶ ἀναμνήσεις, ὅταν παρουσιάζουν σὺ κοινὸ τὸ ἔργο ἐνὸς ποιητῆ, ἢ νὰ τὸ κρίνουν ἀντικειμενικά καὶ νὰ τὸ τοποθετοῦν μὲς σὺ πλάσια τῆς ἐποχῆς μὲς, ἔτσι κ' ἂν πρόκειται νὰ μειωθῇ ὁ θαυμασμοὸς μὲς γιὰ τὸν Μαλακάση π. χ., τὸν Πορφύρα καὶ τὸν Καδάφη ἀκόμα.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΓΥΡΩ ΑΠ' ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΙ Η ΔΗΘΕΝ ΠΑΡΑΚΜΗ ΤΟΥ

ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. Γ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁ Σπύρος Μελάς ἔγραφε κάποτε — βρισκόταν τότε σὺ Παρίσι κ' ἀπὸ ἐκεῖ ἔστειλε τὰ θαυμάσια ἄρθρα του — πὺς τὴν ἐποχὴ πὺ ἐμφανίσθηκα μὲ τὸν «Ψυχοπατέρα», τὸ Νεοελληνικὸ Θέατρο ἦταν μίαν «ἐρημος» ὅπου πρῶτος ἐγὼ ἄρχισα νὰ χιτῶ γιὰ νὰ γίνῃ πόλη. Δὲν εἶνε ὅμως διόλου ἀληθινὸ. Ὅταν τὸ 1883 ἦρθα ἀπ' τὴν πατρίδα μου σὺ τὴν Ἀθήνα, ἔρχηκα καὶ τὸ Θέατρο, ὅπως καὶ τῶν πνευματικῶν εἰδῶν, σὺ τὴν ἀρχὴν κάποιος ἀμύθη, κάποια ἀναγέννησις. Ἐπικρατοῦσε βέβαια ἡ καθαρεύουσα κ' ἡ ἀρχαιοπρεπὴ τραγωδία, ἀλλὰ μὲ συγγραφεῖς ὅν τὸν Βερναρδάκη καὶ τὸν Κορομηλά. Κι' εἶχαν ἀρχίσει νὰ γράφονται κ' ἐλαφρότερα ἔργα, κωμωδίες καὶ φάρσες, σὺ ζωντανότερη κάποιος γλώσσα, καὶ προπάντων «κωμειδύλλια» — ὅπου περνοῦσε ἡ σύγχρονη κοινωνία, εἴτε σατυροζόμενη, εἴτε ἠθογραφούμενη, δηλαδὴ ἡ γύρω μὲς ζωὴ. Συγγραφεῖς ὅν τὸν Κορομηλά, ὅχι πιά τῆς ψυχρῆς τραγωδίας, ἀλλὰ τὸ «Ἀγαπητικὸ τῆς Βουκοπούλας» καὶ τῆς «Τύχης τῆς Μαρούδας» ὅν τὸν Κόκκο τοῦ «Καπετὰν Γιακουμῆ» καὶ τῆς «Ἀύρας τοῦ Γερο-Νικόλα» ὅν τὸν Καπετανάκη καὶ τῆς «Πενικὸς Γραμματέως» καὶ τῆς «Βεγγέρας», δὲν ἦταν καθόλου εὐκαταφρόνητοι. Παράλληλα ὑπῆρχαν καὶ πολλοὶ καλοὶ ἠθοποιοὶ, καὶ μάλιστα μερικοὶ ἔξοχοι, ἂν θέλετε καὶ μεγάλοι, ὅν τὸν Διονύσιον Ταβουλάρη, τὸν Λεκατοῦ, τὸν Παντόπουλο, τὴν Παρασκευοπούλου καὶ τὴν Βερώνη. Τὸ μόνον πὺ ἔλειπε τότε ἀπὸ τὸ Θέατρο μὲς, ἦταν τὸ σύγχρονο δράμα ἢ δραματάκι — ἡ κ ο μ ε τ ι, καὶ μεταξὺ δραμάτων καὶ κωμωδίας — σὺ γλώσσα ἀκόμα πὺ ζωντανῆ, πὺ δημοτικῆ. Εἶναι ἀλήθεια πὺς πρῶτος ἐγὼ ἔδωκα αὐτὸ τὸ εἶδος πὺ ἔλειπε τὸ 1895, μὲ τὸν «Ψυχοπατέρα», ἀθηναϊκὴ κομεντί σ' ἐντελῶς δημοτικῆ γλώσσα, πὺ τὸν ἀκολούθησαν σὺ λίγο «Ὁ Τρίτος», δράμα, «Ἡ κωμωδία τοῦ Θανάτου» καὶ «Τὸ μυστικὸ τῆς κοντέσας Βαλέρινας». Αὐτὰ τὰ «σιτιάνια» ἔχτισα τότε κ' ἐγὼ, ἀλλὰ ὅχι σὺ μίαν «ἐρημον». Γιατὶ ὑπῆρχαν κ' ἄλλα κ' ἄλλα κίτριά πολλὰ, μικρότερα ἢ μεγαλύτερα, ὑπῆρχε τέλος πάντων μίαν «παράδοσις» ὅπου μπόρεσα νὰ στηριχθῶ καὶ νὰ κάμω ἕνα ἔθιμον πὺ μπροστά. Δὲν ἔλειπε σ' αὐτὸ καὶ κανένα σπουδαῖο κατόρθωμα. Καὶ τώρα συλλογιέμαι πὺς ἂν τὸν «Ψυχοπατέρα» πὺ τὸν εἶπαν «γενάρχη» τοῦ Νεοελληνικοῦ Θεάτρου, δὲν τὸν ἔδιναν τότε ἐγὼ, γρηγορὰ θὰ τὸν ἔδιναν κάποιος ἄλλος. Ὁ ἀέρας τῆς Ἀναγέννησις εἶχε δυναμώσει ὅλοι τὸν ἀνάπνεαν, ὅλοι ἐπιρραζόνταν, ὅλοι σπῶν ὄχι πὺς σὺ κατὶ καινοῦργιο, πὺ ἀληθινὸ ἀπ' τὰ παλιά...

Ὅπως ὀδηγῆσε, ἀπὸ τὸν «Ψυχοπατέρα» κ' ἐδῶθεσ — κ' ὅχι τόσο ἔξαιτίας του, ἀλλὰ γιατὶ ἡ ἐποχὴ, ἡ «σιτιμὴ» τῆς πνευματικῆς μὲς ζωῆς ἦταν τέτοια — σημεῖωθηκε μίαν μεγάλαν πρόδοσις καὶ σὺ Νεοελληνικὸ Θέατρο. Κι' ἐγὼ ἐξακολούθησα τὴ θεατρικὴ μου παραγωγὴ σαράντα ὀκτὼ χρόνια, καὶ πολλοὶ ἄλλοι συγγραφεῖς ἐμφανίσθησαν σ' αὐτὸ τὸ διάστημα, μὲ ἔργα τοῦ ἴδιου καινοῦργιο εἶδος, κ' ἀνώτερα μάλιστα ἀπὸ τὰ δικὰ μου: ὁ Παντελεῖς Χόρν, ὁ Σπύρος Μελάς,

ὁ Τίμος Μωραϊτίνης, ὁ Θεόδωρος Συναδινός, ὁ Δημήτριος Μπόρνης, ὁ Δ. Ἰωαννόπουλος καὶ ὁ Ἀλέκος Λιδωρικῆς — γιὰ νὰ μὴν ἀφήρω ὅσους μόνον ἐργάστηκαν συστηματικώτερα, κ' ἀπὸ τοὺς παλιούς, κ' ἀπὸ τοὺς νέους. Θέλω νὰ πῶν — κ' ἴσως κ' ἀπὸ μὲνα τὸν ἴδιο ἔξφυγε κάποτε ἕνα τέτοιο παράπονον — πὺς ἡ πρόδοσις, τὸν τελευταῖο καιρὸ, ἀνακόπηκε, καὶ πὺς τὸ Θέατρο μὲς, ὀπισθοδρομῆσε καὶ ἐρίσκαται: σήμερα σὺ παρακμῆ. Δὲν λέω, εἶνε μερικὰ φαινόμενα, πὺ ἔταν τὰ κοιτάξῃ κανεὶς ἕνα-ἕνα χωριστὰ, μπόρεῖ νὰ φτάσῃ σ' αὐτὸ τὸ ἀποθαρρυντικὸ συμπέρασμα. Ἀλλὰ ὅταν τὰ κοιτάξῃ κανεὶς ὅλα μαζὶ, κ' ἀπὸ κάποια ἀπόσπασση, δὲν μπόρεῖ παρὰ νὰ φθάσῃ σὺ ἀντίθετο. Παραπονέθηκα, ἄχαφνα, πὺς ὁ Σπύρος Μελάς «κατάντησε» νὰ γράφῃ τὸ «Ὁ μπαμπᾶς ἐκπαιδεύεται», κατώτερο ἔργον, πὺ μὲ τὴν πρωτοφανῆ ὅς τότε ἐμπορικὴ ἐπιτυχία πὺ εἶχε, ἔδωκε τὸ κακὸ παράδειγμα σὺς τοὺς νεοσυγγραφεῖς καί... σ' αὐτὸν τὸν ἴδιο. Ἐχοῦν ὅμως οἱ κατήγοροι, πρῶτον πὺς τὸ «κατώτερο» αὐτὸ ἔργον τοῦ Μελά, τὸ ἔλαττον, εἶνε μίαν χαριτωμένη κοινωνικὴ σάτυρα, μὲ μίαν ἔξοχη μάλιστα πρώτη πράξι' καὶ δεύτερον, πὺς ὁ ἴδιος συγγραφέας, λίγο πρὶν ἀπὸ τὸν «Μπαμπᾶ», εἶχε δώσει ἕναν «Ἰούδα», καὶ λίγο κατόπι, ἕναν «Παπαφλέσσα»! Εἶναι «παρακμῆ» αὐτὴ ἡ... ἀμύθη;

Παραπονέθηκα ἀκόμα γιὰ τὶς μεγάλες ἐπιτυχίες τοῦ Καγιᾶ — «Τιμὸν σὺν ἔρωτα» κτλ. — κ' ἐκείναι τὸ κοινὸ πὺ ὑποστηρίζει τέτοια ἔργα. Ἀλλὰ γιατὶ; Δὲν εἶνε κ' αὐτὰ ἕνα «εἶδος», πὺ σ' ὅλα τὰ Θέατρα τοῦ κόσμου «συνυπάρχει» μὲ τῶν ἄλλων; Γιατὶ τάχα μόνον ἀπ' τὸ δικὸ μὲς πρέπει νὰ ἐξορῶσῃ; Ἐπειτα, ὁ Καγιᾶς εἶνε ἕνα συγγραφέας πὺ δὲν «ἐξέπεσε» ποτέ δὲν ἔγραψε δηλαδὴ σὺ τὴν ἀρχὴν ἀνώτερα ἔργα, καὶ κατόπι κατώτερα γιὰ λόγους ἐμπορικοῦς: μ' αὐτὰ ἐμφανίσθηκα, μ' αὐτὰ συνεχίσει, καὶ τὴ στιγμὴ πὺ εἶνε σὺ εἶδος τοῦ τόσο ἐπιτυχημένα, δὲν μπόρεῖ κανένας νὰ τὸν κατηγορήσῃ ὅπως π. χ. κατηγορήθηκε ὁ Ἰωαννόπουλος, πὺ ὅταν πρωτοφάνηκε, ἔδωκε μεγαλύτερες ἐπιτυχίες καὶ προπάντων ὁ Λιδωρικῆς, πὺ μὲ τὴν τελευταία του ἐξέλιξη, διέφυσε τὴν πρώτη του «Μεγάλη Στιγμῆ». Δὲν τὸ παραδέχομαι! Ἐκτός πὺ καὶ τὰ κατώτερα ἔργα αὐτῶν τῶν συγγραφέων εἶνε καλογραμμμένα κ' ἐξυπνάτα, ἔχω τὴν ἰδέαν πὺς, αὐριο, αὐτοὶ οἱ ἴδιοι μπόρουν ἐξαιρέτα νὰ μὲς δώσουν κ' ἀνώτερα. Ἰσῶς μάλιστα ὁ Λιδωρικῆς τὸ ἔκαμε κίτλα μὲ τὸν «Ἰππότη» του, πὺ δὲν εἶνε μόνον ἐμπορικὴ ἐπιτυχία. Ἐπειτα, κοντὰ σ' αὐτοὺς, ἔρχησαν τόσοι καὶ τόσοι νέοι συγγραφεῖς μὲ πραγματικῶς ἀξιόλογα ἔργα, καὶ πρῶτα-πρῶτα ὁ Ἀγγελος Τερζάκης μὲ τὰ «Βυζαντινά» του καὶ τὸ «Χαλάζι», κ' ὁ Βασίλειος Ἡλιάδης μὲ τὸ «Χαλάζι», κ' ἡ Παυροβάτου μὲ τὸ «Κλειδί τῆς Ἐδρυχίας», κ' ἡ Λιλίκα Ἰωαννοῦ, κ' ὁ Γ. Ροσσός, κ' ὁ Κατηφόρης, κ' ἄλλοι — δὲν μπόρουν νὰ τοὺς θυμῶθῃ ὅσους αὐτὴ τὴ στιγμὴ — ὅς τὸν νεώτατο, τὸν χθεσινὸ Σεβαστιόγλου, πὺ τόσο μὲς ἄρρεσ τὸ ποιητικὸν (Συνέχεια σὺ 2 σελίδα)

ΣΤΡΑΤΗ ΜΥΡΙΒΗΛΗ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Ὅλοι ὅσοι καθίζουν καὶ ταχτοποιοῦν μὲς σὺ λογικὰ καὶ ἰδεολογικὰ σχήματα τὴ θέση τῆς γυναίκας μὲς σὺ τὴν κοινωνικὴ καὶ τὴν πολιτικὴ ζωὴ τῆς ἐποχῆς μὲς καὶ τῆς ἐποχῆς πὺ ἔρχεται, ἂς μὴν ξεχοῦν πὺς ὅλα μὲς σὺ φύση τῆς συγκλίνουσιν ἀπόλυτα πρὸς τὴν κυριαρχικὴ ἀποστολὴ τῆς, πὺ εἶναι ἡ μητρότητα.

Αὐτὴν ὑπηρετεῖ ὀλάκερος ὁ φυσικὸς ὀργανισμὸς τῆς πὺ ἡ σφῆ σύνθεσις τὸ ὀρίζει ἀναπότρεπτα καὶ τὶς ψυχρο, πνευματικῆς τῆς δυνατοτικῆς καθὺς καὶ τὸ εἶδος τῶν ἐπιδόσεών τῆς καὶ τὰ ὀρια τῆς φυσικῆς ἀντοχῆς τῆς. Τὸ μεγάλο αἶτημα τῆς μητρότητας ὑποβόσκει κάτω ἀπὸ ὅλες τῆς ἐκδηλώσεις τῆς. Τὸ σκοτεινὸ ἐνστικτο τῆς γονιμοποιημένης μητρός ὑπαγορεύει τὶς πράξεις, τὶς ἰδέες, τὶς ἰκανότητες καὶ τὰ σχήματα μὲ τὰ ὀποῖα ἐκφράζεται ἡ ζωὴ τῆς.

Ἄς μὴ μᾶς ξεγελοῦν οἱ ἐξαιρέσεις πὺ πηδοῦν ἔσο ἀπὸ τὰ πλάσια τοῦ βιολογικοῦ τῆς νόμου. Ἄν τὶς προσέχομε, θὰ δοῦμε πὺς ὅλες σχεδὸν οἱ ὑπερφυσικὲς γυναικὲς εἶναι πλάσματα πὺ ἔχουν λίγο πολὺ χαμένη τὴν ἰσορροπία τοῦς τῆς φυλετικῆς ὀν ὀργανισμοῦ φυσικοῦ καὶ ψυχροπνευματικοῦ. Εἶναι πλάσματα ἐξοστρατισμένα ἀπὸ τὸ γνήσιο τύπο τῆς ὀλοκληρωμένης γυναίκας.

Τὸ μεγάλο ζήτημα λοιπὸν εἶναι νὰ κατανοηθοῦν αὐτὰ τὰ ἀπλά ποάματα κ' ἀπὸ τὶς δύο μερικῆς μὲς καλὴ θέλησι, μὲ ἀπόλυτη καὶ χαροῦμενη ὑποταγὴ τῆς φύσης, ἀφοῦ μόνον μίαν τέτοιας λογῆς ἐλεύθερη ὑποταγὴ δημιουργεῖ τὴν ὀμονία τῆς ζωῆς καὶ τὴν χιὰ τῆς ζωῆς. Εἶναι ὁ μόνος τρόπος γιὰ νὰ δοθοῦν σὺ τὴν γυναίκα ὀλες οἱ ἐλευθερίες καὶ ὀλα τὰ δικαιώματα πὺ ἀπορροῦν ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς νόμους οἱ ὀποῖοι μᾶς χαρίζουν ἀπὸ τὴ γυναίκα καὶ μᾶς ἐνάθουν μ' αὐτὴ.

Ὁ «μυσογυνισμὸς» καὶ ὁ «σοφροειτιμὸς», (παλιὰ καὶ ἄπληρη πιά γιὰ τὸ νέο νόημα εἶναι τούτῃ ἡ λέξη ὀμως ἀκόμα χρήσιμη) στέκονται οἱ δύο ὀλοὶ μᾶς διπλῆς καὶ βλαβερῆς παρεξήγησις. Ὁ πρῶτος εἶναι ἡ παρεξήγησις τῆς γυναίκας ἀπὸ μέρους τοῦ ἀντρός. Ὁ δεύτερος εἶναι ἡ παρεξήγησις τῆς γυναίκας ἀπὸ μέρους τῆς γυναίκας.

Ἡ γυναίκα μᾶς ἀφίνει πάντα νὰ κολακεύουμε τὸν ἐγωισμό μὲς — τὸν ἔχει σπουδαῖο τόσο καλὰ — μὲ τὴν ἰδέαν πὺς ἔμεῖς τὴ διαλέσαμε καὶ τὴν πῆραμε.

Εἶναι μίαν πολιτικὴν αὐτὸ, πὺ πηράζει ἀπὸ τὴ σοφία τοῦ ἐνστικτο τῆς, εἶναι μᾶζὺ κ' ἕνας γοητευτικὸς ἰσοποτισμὸς ἀπὸ μέρους τῆς. Γιατὶ σὺ τὴν πραγματικὴ ἀλήθεια αὐτὴ εἶναι πὺ μᾶς διαλέγει, καὶ τότε, μὲ ἀδιόρατα νοήματα μᾶς μὲνὰ πὺς ἐπιτρέπει νὰ δοκιμάσουμε νὰ τὴν πάρουμε.

Μερικὲς φορές ἕνας ἀγνὸς ἀντρός διατάζει νὰ ἀποχτήσῃ σωματικὰ τὴ γυναίκα πὺ ἀληθινὰ ἀγαπᾷ.

Στὴν ἀγνή γυναίκα, πὺ θέλει ν' ἀγαπήσει γιὰ νὰ παραδοθῇ, αὐτὸ εἶναι κάτι κάπως ἀκατανόητο. Γιατὶ δὲν ἔξαιρει πὺς σ' ἔμᾶς ἡ ἐρωτικὴ πράξις ἔχει χωριστεῖ πιά ἀπὸ τὸν ἔρωτα.

Εἶναι ριζικὰ διαφοροτικὴ ἡ ἐρωτικὴ ἀνατροπὴ μὲς. Αὐτὸ εἶναι.

ΣΤΡ. ΜΥΡΙΒΗΛΗΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΠΡΩΤΕΣ

ΚΡΙΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Το υ κ. ΒΑΣΙΛΗ ΡΩΤΑ

ΚΑΠΟΙΑ ΕΞΗΓΗΣΗ.—ΔΕΛΦΟΙ (ΘΕΑΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ).—Τ. ΜΠΑΡΙ «Δε φταίει τ'άστέρι μας», κωμωδία σε τρεις πράξεις.—ΘΕΑΤΡΟ ΚΟΤΟ-ΠΟΥΛΗ-ΘΙΑΣΟΣ ΜΑΡΙΚΑΣ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ-Δ. ΨΑΘΑ «Οι ελαφρόμυαλοι», τρίπρακτη κωμωδία.—Η ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΗ ΓΛΗΝΟΥ.

Το σημειώμα μας της περασμένης ε... θδομάδας επαρξέθηκε πολλές...

νούσατε τελοσπάντων, κύριοι θεατρικοί ε... πχειρηματίες, κύριοι θιασάρχες, κύριοι...

απαρτίτου ένα εξασκητικό πρόσωπο, σαν... χόρος ή εξηγητής, να λέει αυτά τα σχο...

Οι καλλιτέχνες που κάνουν τον νέο θία... σο στο θέατρο «Πάσκα μόνε εινε εξάρει...

Αυτός ο τίτλος «Θεάτρο Τέχνης» για... προκλητικός, αν σημαίνει θέατρο ανώτε...

Να κι' ελληνικό έργο: ελληνικότατο... Οι «ελαφρόμυαλοι». Από τον τίτλο του...

Το Μπάρι εινε αξιόλογο δραματικό... ποιητής του τέλους της άστικης εποχής...

Αυτός ο τίτλος «Θεάτρο Τέχνης» για... προκλητικός, αν σημαίνει θέατρο ανώτε...

Να κι' ελληνικό έργο: ελληνικότατο... Οι «ελαφρόμυαλοι». Από τον τίτλο του...

Το Μπάρι εινε αξιόλογο δραματικό... ποιητής του τέλους της άστικης εποχής...

Να κι' ελληνικό έργο: ελληνικότατο... Οι «ελαφρόμυαλοι». Από τον τίτλο του...

ΝΤΙΜΤΡΙ ΜΕΡΕΖΚΟΒΣΚΙ

ΕΝΦΙΚΙΦΕΝ

Η όδηα του Ίψεν έκπέρασε τα σύνο... ρα της πατρίδας του κι' έγινε εθρωπαϊκή...

Ανάμεσα στους προχόνους του θρίσκου... μεγάλου αριθμού καταπατών ο' έμπορικά...

ναμε βτι μπορούσαμε για να τον ένοχλο... με, ριχόνοντα του πέρας η' χιονίες στην...

Για να υπάξει τέχνη, για να υπάξ... εια μια οποιαδήποτε αισθητική δράση...

ΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΤΕΧΝΗ - ΠΟΙΗΣΗ

ΕΤΣΙ ΑΓΑΠΗΣΕ ΚΑΙ ΠΕΘΑΝΕ Ο ΣΗΜΑΙΟΦΟΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΡΙΛΚΕ

ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΚΑΛΙΤΕΧΝΩΝ ΜΑΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΤΟΥ ΡΑΙΝΕΡ ΜΑΡΙΑ ΡΙΛΚΕ

... στις 24 του Νοέμβρη 1663 με μια επίσημη πράξη παρα... χωρήθηκε στον Όττο φόν Ρίλκε Λάνγκεναου, το μερίδιο από την...

Καβάλα πάνω στάλω, καβάλα διαρκώς, μέρα· νύχτα καβάλα... Καβάλα, καβάλα, καβάλα.

Ό φόν Λάνγκεναου στρέφεται πάνω στη σέρα του και λέει: «Κύριε μαρκήσιο...»

Κάποιοι μιλάει για τη μητέρα του. Ένας γερμανός βέβαια... Άργα και δυνατά προφέρνει τα λόγια του.

Ό ζωγράφος Φέρτης μάρ ξετείλει... την παρακάτω απάντηση πάνω στην...

«Ένα θέμα που θαπρεπε ιδιαίτερα να... μελετηθί με προσοχή και να συζητηθί...

«Ό γειτονάς του, ο μικρός λεπτός γάλλος, γέλαγε και κουβεν... τιαζε τρεις μέρες συνέχεια.

Κάποιος μιλάει για τη μητέρα του. Ένας γερμανός βέβαια... Άργα και δυνατά προφέρνει τα λόγια του.

ΦΡΕΙΑΓΕΡΙΚΟΥ ΝΙΤΣΕ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΑΛΙΤΕΧΝΗ

Για να υπάξει τέχνη, για να υπάξ... εια μια οποιαδήποτε αισθητική δράση...

ΗΛ. ΦΕΡΤΗΣ

Τι σημαιουν οι αντίθετοις ιδεών... ανάμεσα στο άπολλόγειο και στο...

ΚΡΙΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

(Συνέχεια από την 4η σελίδα)

ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΟΥ Κ. Γ. ΑΗΔΟΝΟΠΟΥΛΟΥ

«Από τη στιγμή που έκφραση της έγινε τελεία αισθητική της δυνατότητας της α. τελευτηρώσεως της α. λόγου, Μπαρμπε...»

«Εκείνος ήταν η συνισταμένη των σκέψων...»

«Οσοι δεν μπορούν να διεκδοθούν από την κενότητα...»

«Ποιά φυσική ή και τεχνική ακόμα έκδηλωση...»

«Εάν ο λόγος ή ο ήχος...»

«Η Γερμανική ηγεμονία του κράτους της Συμφωνικής Μουσικής...»

«Εάν ο λόγος ή ο ήχος...»

«Αυτές είναι οι εκπαιδευτικές...»

«...ση πείρα, ποση σοφία! Το διανοούμενο ο' ένα τόπος!...»

«...Ας δούμε την ουσία τολάχιστον...»

«...Το έργο του ο συγγραφέας το δομάζει κομμάτια...»

«...Ας δούμε λοιπόν αυτή τη φαρμακομοδία...»

«...Τώρα για φάρμα ή κομμάτια...»

«...Ετσι λοιπόν έγιναν διάφορες «συγκρούσεις»...»

«...Την έρχομνη έβδομάδα γίνεται μια ώρια γιορτή...»

«...Τον καθένα χωριστά...»

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ

«(Συνέχεια από το προηγούμενο) «Όταν λοιπόν το λειτουργικό δράμα...»

«...«Ενε λειτουργικό άκουμα δράμα της ερις...»

«...ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΑΛΙΤΕΧΝΗ...»

«...Ύπνιστος βουβή τον γέφυνη της έντιμονίας...»

«...«Ο ήθος, ο μουσικός, ο λυρικός ποιητής...»

«...«Ο ήθος, ο μουσικός, ο λυρικός ποιητής...»

«...«Ο ήθος, ο μουσικός, ο λυρικός ποιητής...»

«...«Ο ήθος, ο μουσικός, ο λυρικός ποιητής...»

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ... ΜΗ ΠΡΩΤΟΤΥΠΗΣ ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΙΑΣ ΜΑΣ

Τί μάς είπαν ο κ. Μάριος Άγγελόπουλος κι' ο κ. Γιώργος Άνεμογιάννης

«Δεν περιμέναί να με κρίνει το συνάφι...»

«...«Ο κ. Άνεμογιάννης όμως βρασταίχεν...»

«...«Ο κ. Μάριος Άγγελόπουλος σε σχετικά συζητήση...»

«...«Ο κ. Μάριος Άγγελόπουλος σε σχετικά συζητήση...»

«...«Ο κ. Μάριος Άγγελόπουλος σε σχετικά συζητήση...»

«...«Ο κ. Μάριος Άγγελόπουλος σε σχετικά συζητήση...»

«...«Ο κ. Μάριος Άγγελόπουλος σε σχετικά συζητήση...»

«...«Ο κ. Μάριος Άγγελόπουλος σε σχετικά συζητήση...»

ΑΗΛΩΣΙΣ Η ΤΙΜΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΜΟΙΡΑΙΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΤΗΣ ΑΝΩΡΩΠΟΤΗΤΑΣ

ΔΗΛΩΣΗ 'Ο 'Αρχισυντάκτης των «Καλιτεχνικών Νέων» κ. Ν. Βουζαντινός

Μεταφραστές Κ. Α. ΜΕΡΠΑΝΙΟΣ Δ. ΜΠ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΕΠΙΚΑΙΡΑ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

ΠΕΙΡΑΙΑΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ : Με το 6ο φύλλο κλίνει ο 3ος τόμος του καλού αθ. του περιοδικού που τώρα τελευταία φέρει να διακρίνεται για μία εκλεκτικότητα στην ύλη του. Παρατηρήσαμε:

Μιά σκέψη του κ. Μυριέλλη. «Πολύ πριν φανερωθούν, κάτι ντόπιοι συρρεαλιστές, ο Καραγκιόζης είχε κιόλας ανασκαφές το «σορολόπι». Και όμως κανείς ποτέ δεν του άνοιξε πως άνοιγε νέους ορίζοντες κ' έφερνε στη λογοτεχνία μας «το νέο ρίγος».

Κι' όσο για τον Καραγκιόζη είναι σωστά όλα αυτά κι' ακόμα θα μπορούσαμε να προσθέσουμε πώς δεν έφερε καμιά άσυνωπλη ούτε καν στην έκφραση. Μά ο υπερ-ρεαλισμός είχε μια μεγάλη επίδραση στα έκφραστικά μας μέσα τόσο που κι' ο ίδιος ο κ. Μυριέλλης να γράφει στην ίδια στήλη, στο προηγούμενο φύλλο: «Ανάμεσα στα προσχετικά δάχτυλα, κόνουμε να θροούν τα γαλάζια φωνήλια του πρώτου μπότη, όπως έρχεται από τα ιερά δάση της παιδικής μνήμης, πυκνός από τη γύρη των θυματικών».

Μιά φράση του κ. Ι. Μ. Παναγιωτοπούλου απ' τη βαθυστόχαστη ανάλυσή του για το έργο του κ. Μυριέλλη και του κ. Βενέζη: «Αληθινός τεχνίτης του λόγου είναι μονάχα εκείνος που κατορθώνει μία, δύο, πολλές, απειράριθμες φράσεις, που δεν έχουν από άλλους είπαθεί και που σφηνώνονται μέσα μας ντυμένες ολόκληρη την αβεσθία της γοητείας τους». Είναι εσχά, ριστο που ξανατονίζεται η ανάγκη μιας καινούργιας δράσης και μιας καινούργιας ζωής. Αλλιώς κινδυνεύουμε ν' αποτελούμε τωρούμε.

Ένα ποίημα του κ. Γ. Σκαρίμπα «Η μικρή Κυρία» με την συνηθισμένη του περιποιητική ειρωνεία (και μία απομίμηση της Καλλιόπης Σκαρίμπα και σε έκφραση μ' ακόμα και στο κάπως παράξενο θέμα).

Ένα άρθρο του κ. Γ. Ζώρα όπου αποδεικνύεται ότι η έλλειψη σχέσεων ανάμεσα Κόβλου και «Επτανησιακής σχολής» ήταν αποτέλεσμα γλωσσικών διαφορών. Το περιεργό είναι πως ο κ. Ζώρας δεν φοβάται καθόλου μήπως κι' αυτόν τον άγνωστον και επιμένει να γράφει στην καλύτερη καθαρεύουσα.

Τα ποιήματα του Μ. Ζώτου που η μόνη τους αξία φαίνεται να είναι το ότι ο ποιητής πέθανε δώ και 11 χρόνια.

Την κριτική του κ. Κουκούλα για το πιάνο του κ. Ρώτας, όπου η ανασκόπηση του γαϊκού μας Καραγκιόζη χαρακτηρίζεται σαν προσπάθεια ξαναγεννημένου του θεάτρου μας που έρχεται όμως άργα γιατί ο άρρωστος δεν παίρνει πια θεραπεία και γιατί έχασε τη σύνδεσή του με τη ντόπια παράδοση.

Το συμπέρασμα αυτό μας φαίνεται κάπως ελαφρύ. «Α ν π ρ ο σ π α γ μ α τ ι κ α κ α ξ ι ζ ε ι η π ρ ο σ π α θ ε ι α τ ο υ κ. Ρώτας, τότε μπορούμε κάλλιστα να την παροτρύνουμε γιατί η λαϊκή παράδοση ποτέ της δεν πεθαίνει, όσο κι' αν τα ξένα ρεύματα έχουν κατακλύσει το θεατράμας.

«ΑΡΓΩ».— Ένα περιοδικό που δεν έχει ούτε μία «φίρμα» στις σελίδες του και που γι' αυτό ακριβώς γίνεται περισσότερο συμπαθητικό. Ακόμα και το γεγονός πως τα περισσότερα κομμάτια του είναι γραμμένα με το τονικό σύστημα του συκοφαντημένου καθηγητή κ. Κακριδί δεν μπορεί παρά να ενθουσιάζει. Είτε μια έμψοχη απάντηση των νέων. Μήπως όμως όλα αυτά γίνονται γιατί από άλλη άποψη το τα κατά κομμάτια δεν έχουν τίποτα το καινούργιο να πουν;

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ. (Τεύχος Μαλακάση). «Ο Ουάιλντ λέει κόπου πως οι βιογράφοι αρχίζουν τη δουλειά τους με τους θύθρους των γραφείων κηδείων γιατί επί τέλους κάτι έχουν να γράψουν. Αληθινά, όλα ταύτα τα «αναμνηστικά» τεύχη σου δίνουν μια τέτοια εντύπωση.

Φαίνεται καθαρά η προσπάθεια να ειπωθεί όπωσδήποτε κάτι, να αναλυθεί ως έχει που παίρνει ο κάθε στίχος και να χάσει έτσι την κάθε του ομορφιά — αν ο ποιητής ότι την είχε. Ένα χαρακτηριστικό ακόμα στο τεύχος αυτό είναι και η έλλειψη κάθε προνομιακής κριτικής με τη σημασία της αξιολογικής κατάταξης. Και το ίδιο γιατί όλες η κρίσεις παγάζουν από ένα θαυμασμό, που μπορεί να είναι καλός για ένα επίγραμμα όχι όμως και για μια τοποθέτηση. «Ισως σ' αυτό νάχει την εθύνη ο κ. Π. Χόσης (στα προηγούμενα τεύχη) τέτοιου είδους, είχε αυτός το έθρο της γενικής κατεύθυνσης) που έδωσε τώρα το σύνθημα πως «από την ελληνική χώρα κόπηκε η χορδή που έδινε αληθινός κ.ε. λσφδισμός». Μία μονάχα μελέτη είναι ξένια προσωνής — στο είδος της φυσικά — του κ. Τέλλου «Αγρυ αν και η έξηγησή για τον «ποιητικό χώρο» και τα «στερεοσκοπικά σύννεφα» είναι αν όχι τίποτα άλλο τουλάχιστον εξεζητημένη. «Ας είναι όμως. Το τεύχος δεν μπορεί να πη κανείς ότι θυγίκε έντελώς άδικα. Πώς αλλιώς θα

• ΤΟ "ΘΕΑΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ," • ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΝΕΑ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Όταν ο Κάρολος Κούν πέρου, τον Οκτώβριο, είπε πως: «Ίδρσε το θέατρο Τέχνης κι' είν' έτοιμο ν' αρχίσει τις τακτικές του παραστάσεις με την «Αγριόπαπια» και με νέους ήθοποιους απαλλαγμένους απ' τα καθιερωμένα κλισία που μας συνηθίσανε άλλο: θιάσοι ως τώρα, παραμερίζοντας τις δυσκολίες, τους κινδύνους, και τις αντιδράσεις ακόμα — ήτανε ο να ριχνόταν να δουλέψει μια χεράκι γής.

Ο μαυραγοριτισμός, σάρωνε ελόενα και τους τελευταίους όρμιους καρπούς του θεάτρου μας, δημιούργησε «χαριτωμένα θεάματα», «παιχνιδιάρικα», κάτι για να μας βγάξει απ' τις σκοτοβρες και το μόθιο και σύγχρονα, ν' ανταποκριθεί στο πλουτισμό της επείχερης.

Είχε να κάνει μεγάλο άγωνα ο Κούν. Συνθήματά του: Να σπάσουμε το πρωταγωνιστικό, τις ατομικές φιλοδοξίες. Το θέατρο είναι αποτέλεσμα συνόλου. Κανένα συμβιβασμός. Και θ' ανέβαζε έργα Τέχνης, Ίψεν, Στρίμπεργκ, Σάου, Πιραντέλο. Δηλαδή καθιερωμένης αξίας. «Ετσι δεν υπήρχε φόβος να πέσει έξω σ' αυτή τη μεριά. Γενικά, η περιδότη κριτική μας, δικαίωσε την προσπάθειά του, της υπολόγισε μια επιτυχία, χείδεψε «πατριικά» τον Δάσκαλο και τους μαθητές του κι' άφησε την ελπίδα πως γρήγορα θα είχαν εξέλξει... Οι δυσφορίες της ήταν δυσφορίες στις λεπτομέρειες και στο ύφος. Μπορεί όσο θέλει: «Αλλά θέατρα να τα κρίνει ο θέατρα ελλοκληρωμένα, ο θέατρα παράδοσης και πρωτοβρίας! Έμεις όμως το θέατρο Τέχνης, που ξεκίνησε σε μια κομογονική εποχή, με καινούργιους ανθρώπους, πρέπει να το δούμε μέσα στα πράγματα.

Πρώτα — πρώτα κατάφερε να σπάσει το πρωταγωνιστικό και τις ατομικές φιλοδοξίες: Η πρόθεσή του φάνηκε στην αρχή μ' μέχρι σήμερα δεν έδωσε κείνα τα στοιχεία που θα μας πείθανε τελικά. Ίσως να μη τον βοηθήσανε τα έργα της καθιερωμένης αξίας. Ίσως αυτό να χρειάζότανε γερό ξεδιάλεγμα. Τώρα, είναι προτιμώτερο να εξετάσουμε τ' αποτέλεσμα παρά την αιτία. Και τ' αποτέλεσμα δε συμφωνεί με τις γραμμές που χάραξε το θέατρο Τέχνης. «Επειτα είχε σκοπό ν' ανυψώσει το γούστο του κοινού. Να το χαρίσει δύμωση όρες απόλαυσης και μόρφωσης. Περιφνημα. Όμως ούτωπια: Ποιανού κοινού; Όπως είδαμε, περιορίστηκε το περισσότερο σ' ένα κύκλο διανοουμένων. Το μεγάλο κοινό κι' αν δε το παρότρυνε η φαντασμαγορία κι' η πικάντικη κομωδία διαφόρων θεάτρων μας, αν δε το εμπόδιζε, λίγο ή άδολη όρα της παράστασης — έπαυσε σχεδόν κάθε μεσημέρι — κι' αν ακόμα, γίνονταν τρόπος να παρακολουθήσει κοντά την προσπάθεια του θιάσου Κούν, πάλι νομίζουμε, δε θάβρισκε τον έαυτό του εκεί. Θα αισθανόταν αποξένωση και πλήξη. Καμιά αν άνάταση. Και θάφταιγε το είδος και ο τρόπος που το δινόντουσαν αυτά τα πράγματα, κι' όχι η ποιότητά. Αφροισινόμαστε στη τέχνη όταν γεννιέται απ' την ίδια μας τη ζωή. ***

Στον απολογισμό ποδικανε το θέατρο Τέχνης στο τέλος της πρώτης χειμερινής περιόδου, δεν άκουσαμε αυτολεβανίσματα. Παρατηρούσε ψύχραμα τη δύσκολη πομαθαίναμε για το πως έπινε π. χ. τον καφέ ο Μαλακάσης. «Όμως το σημαντικότερο είναι άλλο. Πώς δηλαδή ο κ. Βέης (της άκαδημίας «Αθηνών») γράφει σε καλή δημοτική. Κι' άλλη μια έμπρακτη απόδειξη για τους άνοήτους που θυμήθηκαν κάποιους παλιούς καλούς καθαρευουσιάνικους καιρούς.

ρεία του έτοιμο να τη συνεχίσει έντονότερα. Γιατί δεν άρνιόμαστε πως και μέσ' στο περιορισμένο του περιβάλλον διατήρησε και πιστεύουμε να διατηρήσει τις δημιουργικές του προθέσεις. Δεν υποχώρησε στα καθόβελτα τραντάγματα της κωμικής — δείγμα ή «άποτυχία» της Σουάνεβιτ — ούτε στις μιζέριες του ταμείου. Άπακντοσε δουλεύοντας συνεχώς, άκούραστα. Το ανέβασμα του «Κωσταγιάνου και «Ελένης» του Γ. Σεβαστιοκόγλου, όσο και να ζήμιωσε την εισπραξη, υπέκαται στο ένεργητικό του.

«Ετσι, έδειξε πως τη ντόπια παραγωγή που θάχει σημασία ζωής, θά τη δέχεται πάντα, έστω και με θυσίες, όσπου κι' αυτή μαζί του να άρμιόσει.

Τα παιδιά του θεάτρου Τέχνης, δημολογούμενα περάσανε φριχτές στιγμές οικονομικής στενοχωρίας. Και δεν δώσανε σημασία στις πλούσιες προτάσεις πολλών επιχειρηματιών που ζητούσανε να τα περουνε κοντά τους, έπρεπε να κρατήσουνε όπωσδήποτε το θιασό τους άκέραιο, πιστεύανε σ' αυτόν. Και τέλειωσαν τη χειμερινή τους περίοδο θριαμβευτικά με το πρώτο έργο της Φάνου». Στην κατηγορία ότι η σκηνοθεσία του Κούν τα μεταχειρίστηκε ο μ' αριονότερες, μας δηλώσανε: «Όσοι έχουν τέτοια γνώμη δε συνηθίσανε να βλέπουν θεατρικό σύνολο δοσμένο σ' έναν σκοπό. Κι' ο πιο μικρός ρόλος είναι σε μας σπουδαίος σαν και τον πιο μεγάλο. Δεν ξεχωρίζουμε ποτέ τους ρόλους».

Το θέατρο Τέχνης καταλαβαίνει τις ελλείψεις του. Προσπαθεί να τις ξεπεράσει σύντομα χωρίς να παύει να άχει νέες προοπτικές.

Αργότερα, σκέφτεται να φτιάσει και πειραματικό τμήμα. Σ' αυτό θά δοκιμάζεται κάθε ζωντανή προσπάθεια ήθοποιού, συγγραφέα, σκηνογράφου για να διαχειθέταται ολοκληρωμένη στο κεντρικό τμήμα. Επίσης θ' άφιρνώσει μια καλοκαιρινή οαζόν σε συστηματική περιοδεία μέσα στην Ελλάδα. Τώρα, παράλληλα με το έργο του Μπέρναρ Σω «Δεν μπορείς να ξέρεις...», έτοιμάζει και κάποια άρχαία τραγωδία. Ίσως, αν προλάβει να παίχτει τούτη τη οαζόν. Μας πρόσχετα κι' ν' αποφύγει το στερεότυπο ανέβασμα, να μας άπαλλάξει απ' τις κρυψές και τους δειρμούς, ο χορός να μοιραστεί σε διαλόγους πέρνοντας μορφή κουθέντας του λαού που κρίνει ή έπηρεάζεται απ' τα γεγονότα. Τη μετάφραση και διασκευή την κάνει ο Γ. Σεβαστιοκόγλου. Στο ρεπερτόριό του έχει και πολλά μοντέρνα έργα, ξένα και δυ—τρία δικά μας.

Τελευταία γίνηκε κι' ένας όμιλος φίλων του θεάτρου Τέχνης, όρισε πενταμελή έπιτροπή και πρόκειται στο εξής απ' αυτή να καθορίζονται οι γραμμές κι' οι κατευθύνσεις του θιάσου.

Ο Κάρολος Κούν έβαλε τις βάσεις του, είναι ο έμφυχωτής του κι' η εκπλήρωση των παραπάνω, περισσότερο, εξαρτάται απ' τον ίδιο. Κρατάει στα χέρια του κάποιο όλικό αποφασιμένο να τον ακολουθήσει παντού. Κέρδισε, μπορούμε να πούμε, στην πρώτη χειμερινή περίοδο. Το δημιουργικό του μυαλό κι' αν ακόμα δε καταστάλαξε κάπου, βρίσκεται σε διαρκή αναζήτηση. Με το να βάζει κανείς όνορα και ν' αποκλείει τις απαιτήσεις της έποχής του με μια τέχνη αποξενωμένη, φεύγει απ' το προσορισμό και το νόημα του θεάτρου. Και το θέατρο σήμερα όπωρεώνεται να παίξει τον πρωταρχικό ρόλο για το ανέβασμα του λαού μας.

ΓΕΡ. ΣΤΑΥΡΟΔΕΜΗΣ

Υστερα από μακρόχρονη άδράνεια, ή σωματειακή κίνηση άνάμεσα στις τάξεις των λογοτεχνών μας, ξανάρχισε τελευταία έντονη και ζωηρή.

— Από μια μεγάλη ομάδα παλιών και νέων λογοτεχνών ιδρύθηκε σωματείο με τον τίτλο «Σύνδεσμος Έλλήνων Λογοτεχνών» και με σκοπό την έξυληρήτηση των συμφερόντων των μελών του αλλά και την ύποστήριξη και προώθηση κάθε εύνενηκής προσπάθειας για την πνευματική πρόοδο του τόπου.

— Το ά' διοικητικό συμβούλιο του «Συνδέσμου» αποτελείσθηκε από τους λογοτέχνες: Γ. Σταμπολή (προέδρου), Σπ. Παναγιωτοπούλου (άντιπροέδρου), Θ. Ρηγορίδη (γεν. γραμματέα), Η. Μάλωση (ταμία), Άπ. Μαγγανάρη, Ο Λάσκο, Γ. Πιερρίδη, Φ. Δέλφη, Σ Μπόλετση, Γ. Άμπάτζη και Π. Κοιναίου.

— Επίσης πριν από 15 μέρες, ύστερα από μια πρόσκληση σε γενική συνέλευση από μίαν ομάδα παλιών μελών της, άνασυγκροτήθηκε ή «Εταιρία Έλλήνων Λογοτεχνών» και προκηρύχθηκαν άρχαισεις.

— Το νέο διοικητικό συμβούλιο της «Εταιρίας» κατορίσθηκε έτσι: Α. Σικελιανός (προέδρος), Κ. Ουράνης (άντιπρόεδρος), Σ. Θ. Οδωρόπουλος (γενικός γραμματέας), Μ. Νικολαΐδης (ταμίας) και σύμβουλοι: Η. Βενέζης, Β. Ρώτας, Μ. Αύγερης, Α. Τερζάκης και Πέτρος Χάρης.

— Άδριο Κυριακή θά γίνη πάλι γενική συνέλευση για την έγκριση νέων μελών.

— Από τον Πρόεδρο της «Εταιρίας» κ. Άγγ.λο Σικελιανό έγινε πρό ήμερών πρόταση στο προεδρείο του «Συνδέσμου» για τη συγχώνευση των δύο σωματείων, έτσι που να γίνει ή συγκέντρωση όλων των πνευματικών δυνάμεων της χώρας κάτω από μια σημαία και οι κατευθύνσεις που θά δίνονται στις επιδιώξεις των επαγγελματιών συμφερόντων των Έλλήνων λογοτεχνών να προερχονται από μίαν ένιαία διοίκηση.

— Το προεδρείο του «Συνδέσμου» έφάνηκε έπιφυλακτικό άπέναντι σ' αυτή την πρόταση της «Εταιρίας» κι' ανέβαλε για το μέλλον την επανόληψη μιας τέτοιας συζήτησης, άφου πρώτα εκδηλωθεί παράλληλα ή δράση των συμβουλίων και των δύο σωματείων.

— Από φιλότεχνο όμογενή έγινε δωρεά 10 εκατομμυρίων περίπου δραχμών, εισπρακτέων τμηματικώς, προς τον «Σύνδεσμο Έλλήνων Λογοτεχνών».

— Επίσης ο Δόμος «Αθηναίων ενέκρινε ένα σεβαστό ποσόν για την ένίσχυση του ταμείου του ίδιου συλλόγου.

— Την περασμένη Δευτέρα δόθηκε στο «Ρίξ» με μεγάλη επιτυχία ή γιορτή των συννακτών περιοδικού τύπου. Οι εισπράξεις της γιορτής αυτής, που σημείωσε έξαιρετική επιτυχία, θά διατεθούν για τους άρρώστους και άπόρους της Ένώσεως.

— Στη σειρά των εκδόσεων του «Αετού» συμπεριελήφθη ή νέα ποιητική συλλογή του γνωστού λογοτέχνη κ. Άπ. Ν. Μαγγανάρη «Ο Άλλος δρόμος». Το βιβλίο, καλλιτεχνικάτα τυπωμένο, θά κυκλοφορήσει έντός δεκαπενθήμερου.

ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ ΦΥΛΛΟ

Την κινηματογραφική στήλη αναλαμβάνει ο ειδικός συνεργάτης μας κ. Άλέξης Σολωμός.